

Bouwers & Brekers

Een kritische kijk op de wereld van de Ruimtelijk Ordening

Werken in het vakgebied kan geweldig zijn. Je werkt binnen een interdisciplinair team dat enthousiast en vol passie aan elke nieuwe opdracht begint. Dit klinkt geweldig maar is het allemaal wel zo rooskleurig? Hoe verloopt de samenwerking, zijn alle neusjes wel naar dezelfde kant gericht? Nee, zoals deze fabel laat horen is er een buitenkant aan de medaille. Geld, macht, trots, tijdsgebrek en slechte samenwerking vormen tevens een onderdeel van ons vakgebied. Onderdelen waar we moeten leren rekening mee te houden willen we in de praktijk niet gefrustreerd raken. Willen we uiteindelijk als winnaars dit spel beëindigen dan moeten we niet blind zijn voor deze onderdelen maar deze 'spelregels' juist in ons voordeel weten te gebruiken.

JC

Schrijfster

Na enkele jaren als medewerker aan een herstructureringsproject te hebben meegewerkt in een middelgrote stad in Nederland, ontkom ik niet aan een beetje cynisme als het gaat om besluitvaardigheid, regelgeving en protocol binnen het ambtelijke apparaat, de gemeenteraad en het college.

Ik heb grote ideeën zien sneuvelen vanwege het politieke spel, maar ook vanwege onkunde en besluiteloosheid op alle fronten. Het motiveerde mij om na mijn gefrustreerde vertrek een fabel te schrijven over de vreemde vogels die ik tegenkwam op mijn wandelgangen hier in het stadhuis.

Bouwers & Brekers worstelen samen met het duale stelsel en de overkill aan incomplete informatie. Dit wordt nog eens verstrekt door de trekkers en blijvers in het ambtelijke apparaat.

Allemaal wellicht goedwillende mensen die betaald of onbetaald verzanden in visies, het ontbreken hiervan en de vage regelgeving. Tel hierbij op het grote politieke spel en je hebt chaos, voorkeursbehandeling en afscherming van vakgebied. Veel besluitvorming vormt zich rond de bierpomp in plaats van op het stadhuis, en binnen dit informele circuit proberen de bouwers in de gemeenteraad nog enige grip te houden op de vreemde vogels van het college.

Het is een parodie, een fabel, voor mij met een moraal, omdat ik de stad ken waar het zich afspeelt. Wellicht herkent

u de situatie en is het voor u ook een fabel met een moraal, anders is het gewoon een fabel zonder moraal, maar wel de moeite van het lezen waard, zodat u in elk geval gewaarschuwd bent voor de valkuilen van planologie in de breedste vorm.

In een land hier ver vandaan hebben dieren de plaats van mensen ingenomen. Het is er een echte beestenbende. Aan het hoofd van een eilandje in dat rijk staan de "Vreemde Vogels": De Ooievaar is het hoofd. Haar raad van wijzen bestaat uit een ekster, deze gaat over alles wat op het eiland gebouwd en verbouwd cq. aangelegd moet worden. Een kip, zijn taak is ervoor te zorgen dat iedereen die ziek is of werkeloos het toch naar zijn zin kan hebben op het eiland, er is de zeemeeuw, hij gaat over het geld, scharrelt het kostje van het eiland handig en lui bij elkaar, en een struisvogel, hij gaat over alles wat opgegruimd moet worden zowel in de natuur als binnen de bewoonde wereld.

Het zal u niet verbazen dat de ooievaar er lustig op los kleppert, de ekster achter alles aanhipt wat mooi glinstert, de kip regelmatig zonder kop kakelt en de struisvogel zijn kop vaker in het zand heeft als daar boven, terwijl de meeuw regelmatig op grote hoogte verkeerd.

De Vreemde Vogels hebben een grote staf, de Trekkers & Blijvers genoemd. Die werken aan plannen, voeren ze als ze goedgekeurd worden uit of laten dat doen en modderen verder maar wat aan. Het zijn er heel veel. Maar er is dan ook volgens hun zeggen veel werk te doen. De Vrijbuiters op hun beurt hebben daar hun eigen mening over.

De "Vrijbuiters" zijn de bewoners van het eiland. Zij doen gewoon hun ding, elke dag opnieuw, mopperen onder de opgelegde belastingen en regels, en gaan weer verder met het doen van hun ding. De Vrijbuiters gaan eenmaal per vier jaar stemmen. Dan kiezen zij de "Bouwers & Brekers".

De Bouwers & Brekers besturen eigenlijk het eiland, dat wordt de Vrijbuiters tenminste verteld. De Bouwers&Brekers beslissen over de besteding van het door belasting binnengekomen geld.

De Vreemde Vogels en de Trekkers & Blijvers krijgen regelmatig bezoek van buiten het eiland. Delegaties mensen komen kijken hoe het eiland reilt en zeilt, soms blijft dat toezicht wat langer dan wenselijk. Soms is het een gezellig dagje.

Als de bezoekers komen, - laten we ze "Badgasten" noemen - als de Badgasten komen, moeten de zaken wel op orde lijken. De kip zet zijn kop op, de struisvogel trekt de zijne uit het zand en de ekster poetst zijn vacht en stalt zijn prachtige bezittingen uit. De zeemeeuw kijkt of er een kostje te scharrelen is en de ooievaar die, ach die kleppert vrolijk verder.

Als de Badgasten op bezoek zijn moet je ook zorgen dat alleen de goede "Aanbesteders" aanwezig zijn. Je laat tenslotte alleen dat zien wat uit de kast mag in dierenland.

Aanbesteders zijn bijvoorbeeld de mier, de aap, de kameleon, de steltloper, de nachtegaal, enz. Zij kunnen heel nuttig zijn voor het eiland. Aanbesteders nemen kennis mee, en knappen de klusjes op, het woord zegt het al. De Vreemde Vogels en de Trekkers & Blijvers halen namelijk graag kennis en ervaring van buiten. "Ter ondersteuning" vertellen zij de Vrijbuiters. Het zal u niet verbazen dat die ook daar een eigen mening over hebben. Aanbesteders zijn namelijk erg duur, er gaan een heleboel centjes van de Vrijbuiters op aan de Aanbesteders. Soms zijn de klusjes, die de Trekkers & Blijvers uitbesteden keurig voorbereid zodat de Vreemde Vogels en de Bouwers & Brekers er direct hun goedkeuring aan verlenen. Vaker gaat het wat ingewikkelder. Dan wordt ergens informatie achtergehouden of werken Trekkers & Blijvers elkaar tegen. Soms kunnen zij niet anders door regeltjes, opgesteld door de andere Trekkers & Blijvers uit de directe staf van

de Vreemde Vogels.

Aanbesteders die vaak in goed vertrouwen al een klusje of project gestart zijn merken al gauw dat het wat lastig uitvoeren is, omdat de Vreemde Vogels en de Trekkers & Blijvers de boel een beetje ingewikkeld aanpakken. Zij dreigen wel eens onder de voet gelopen te worden door al het gepraat over en weer. Je zoekt een aanspreekpunt, maar ja, soms glimt niet genoeg voor de ekster. Dus zijdelings luistert hij eens wat naar het gemopper. Het communiceert voor bijvoorbeeld een mier lastig met een kip (zonder kop) of een struisvogel met zijn kop in het zand, hoewel je naar die laatste een tunneltje kunt graven. Maar dat kost tijd.

Soms hangt er veel van een project af. Het duurt vaak erg lang voordat er zekerheid is over de verdeling van verantwoordelijkheid, taken en geld.

Sommige Aanbesteders verzinnen een plan en richten zich tot de Bouwers & Brekers. Meestal vindt je dan wel enkele Bouwers of Brekers die besluiten te helpen.

Daar moet je ook mee oppassen want niet alle Bouwers & Brekers zijn wie zij beweren te zijn: Onder hen bevinden zich het lieveheersbeestje (lief maar giftig), de adder (altijd oppassen met zo'n figuur), de gier (lijkenpikker), de havik, de luiaard, de rups/vlinder (eeuwige verrassing), de eendagsvlug, de paradijsvogel (kleurrijk figuur), de bij (bezig tyetje), de ezel, de uil, de olifant (dikke huid), de bok en de pitbull (die nu nog harder blaft dan bij, maar dat leert hij nog wel).

U ziet een aardige vertegenwoordiging van de Vrijbuiters. Je moet goed opletten want wie is nu een "Bouwer" en wie een "Breker"? Soms vind je gehoor bij de ene, dan weer bij de andere.

Na elke mislukte poging van de Vreemde Vogels om tot een beslissing te komen, zien de Trekkers & Blijvers de tijd als hun vriend. Zij leunen achterover, want dit geeft hun heel veel meer tijd, (Om te niksen vinden de Vrijbuiters overigens, en de Aanbesteders ook, maar uit beleefde afhankelijkheid zeggen deze niets.) om nog meer dingen aan elkaar te knopen

zodat het nog ingewikkelder wordt voor iedereen.

De Bouwers & Brekers? Tja, die weten het vaak niet meer, die krijgen allerlei verschillende verhalen te horen! Net als de Vrijbuiters overigens! Vanuit de beestenburcht dringen vaak de raarste varianten op plannen naar buiten. En de echte plannen? Die worden besproken in het Praathuis! (Dat kent u wel uit de Fabeltjeskrant.) En zo verschilt dit eiland zich niet van enige andere plek op deze aarde:

De een heeft eigen belang, de ander zakelijk belang, weer een ander stedelijk belang:

de belangrijkste mens is vaak de dupe, de ander is gewoon een machtswellusteling, de volgende heeft een dubbele agenda ...

En de ooievaar op het eiland? Ach, die kleppert gewoon door.

Het betreft hier slechts een fabel zonder moraal. Elke overeenkomst of gelijkenis met enig persoon of situatie waar dan ook op deze aarde berust zuiver op toeval.

© 2004

Voor meer verhalen, gedichten en gedachten: <http://jcpoetry.web-log.nl>

Summary

Working in the professional world can be great. You work within a team of people which commit themselves enthusiastically and passionately to each new project; a team of local authorities, city planners, landscape architects, biologists, hydrologists and many other disciplines. This sounds great but is it? How does the cooperation take place and are all participants facing the same direction? No, as the fable shows us, the reverse of this medal shows a different face. Money, power, pride, lack of time and bad cooperation are also part of our field. Components which we will have to learn to take into account if we don't want to get frustrated while practicing and keep on working enthusiastically. If we want to end this game as winners we must not be blind for these components but learn how to use these 'game rules' in our advantage.